

Czwartek, 7 października 2021 r.

P9_TA(2021)0413

Arktyka: możliwości, obawy i wyzwania związane z bezpieczeństwem**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 października 2021 r. w sprawie Arktyki: możliwości, obawy i wyzwania związane z bezpieczeństwem (2020/2112(INI))**

(2022/C 132/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając tytuł V Traktatu o Unii Europejskiej, w szczególności art. 21, 22, 34 i 36, jak również część piątą Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając swoje rezolucje z dnia 9 października 2008 r. w sprawie zarządzania regionem arktycznym ⁽¹⁾, z dnia 20 stycznia 2011 r. w sprawie zrównoważonej polityki UE na dalekiej północy ⁽²⁾, z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie strategii UE na rzecz Arktyki ⁽³⁾, z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie zintegrowanej polityki Unii Europejskiej wobec Arktyki ⁽⁴⁾, z dnia 3 lipca 2018 r. w sprawie dyplomacji klimatycznej ⁽⁵⁾ oraz z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie alarmującej sytuacji klimatycznej i środowiskowej ⁽⁶⁾,
- uwzględniając Deklarację Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 13 grudnia 2007 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 lipca 2018 r. w sprawie łamania praw rdzennej ludności na świecie, w tym masowego wykupu gruntów rolnych ⁽⁷⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 listopada 2008 r. pt. „Unia Europejska a region arktyczny” (COM(2008)0763) oraz wspólne komunikaty: z dnia 26 czerwca 2012 r. pt. „Kształtowanie polityki realizowanej przez Unię Europejską w regionie Arktyki: postępy poczynione od 2008 r. i dalsze działania” (JOIN(2012)0019) i z dnia 27 kwietnia 2016 r. pt. „Zintegrowana polityka Unii Europejskiej w sprawie Arktyki” (JOIN(2016)0021),
- uwzględniając stosowne zalecenia Delegacji do spraw Współpracy w ramach Wymiaru Północnego i do spraw Stosunków ze Szwajcarią i Norwegią, do Wspólnej Komisji Parlamentarnej UE–Islandia oraz do Wspólnej Komisji Parlamentarnej Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG),
- uwzględniając streszczenie wyników konsultacji publicznych na temat polityki UE wobec Arktyki ze stycznia 2021 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2020 r. ⁽⁸⁾ oraz komunikat Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. (COM(2019)0640) w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu,
- uwzględniając Ramową konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC),
- uwzględniając porozumienie przyjęte dnia 12 grudnia 2015 r. w Paryżu na 21. Konferencji Stron UNFCCC (porozumienie paryskie),
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 8 grudnia 2009 r. w sprawie Arktyki, z dnia 12 maja 2014 r. w sprawie kształtowania polityki Unii Europejskiej wobec regionu Arktyki, z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie Arktyki, z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie rozwiązań kosmicznych na rzecz zrównoważonej Arktyki oraz z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie polityki UE wobec Arktyki,

⁽¹⁾ Dz.U. C 9 E z 15.1.2010, s. 41.⁽²⁾ Dz.U. C 136 E z 11.5.2012, s. 71.⁽³⁾ Dz.U. C 378 z 9.11.2017, s. 174.⁽⁴⁾ Dz.U. C 263 z 25.7.2018, s. 136.⁽⁵⁾ Dz.U. C 118 z 8.4.2020, s. 32.⁽⁶⁾ Dz.U. C 232 z 16.6.2021, s. 28.⁽⁷⁾ Dz.U. C 118 z 8.4.2020, s. 15.⁽⁸⁾ Dz.U. C 270 z 7.7.2021, s. 2.

Czwartek, 7 października 2021 r.

- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 15 maja 2017 r. w sprawie ludów tubylczych oraz wspólny dokument roboczy służb z dnia 17 października 2016 r. pt. „Wdrażanie unijnej polityki zewnętrznej dotyczącej ludów tubylczych” (SWD (2016)0340),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 listopada 2008 r. pt. „Unia Europejska a region arktyczny” (COM(2008)0763),
- uwzględniając deklarację z Ilulissat ogłoszoną w dniu 28 maja 2008 r. przez pięć nadbrzeżnych państw regionu Arktyki (USA, Rosję, Kanadę, Norwegię i Danię) i potwierdzoną w maju 2018 r.,
- uwzględniając ustanowienie Rady Państw Morza Bałtyckiego (RPMB) i Euro-Arktycznej Rady Morza Barentsa,
- uwzględniając decyzję Rady 2014/137/UE z dnia 14 marca 2014 r. w sprawie stosunków między Unią Europejską, z jednej strony, a Grenlandią i Królestwem Danii, z drugiej strony,
- uwzględniając globalną strategię na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej z czerwca 2016 r.,
- uwzględniając strategie krajowe wobec Arktyki, w szczególności strategie państw arktycznych, mianowicie Królestwa Danii, Szwecji i Finlandii, oraz strategie innych państw członkowskich UE i EOG,
- uwzględniając strategię Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskiego,
- uwzględniając Strategię kosmiczną dla Europy, opublikowaną przez Komisję w dniu 26 października 2016 r. (COM(2016)0705),
- uwzględniając Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS), podpisaną w dniu 10 grudnia 1982 r. i obowiązującą od dnia 16 listopada 1994 r.,
- uwzględniając Konwencję UNESCO z dnia 16 listopada 1972 r. w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego,
- uwzględniając konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) nr 169 dotyczącą ludności tubylczej i plemiennej,
- uwzględniając umowę z dnia 3 października 2018 r. w sprawie zapobiegania nieuregulowanym połowom na morzu pełnym w środkowej części Oceanu Arktycznego,
- uwzględniając Konwencję o ochronie środowiska morskiego obszaru północno-wschodniego Atlantyku (konwencja OSPAR),
- uwzględniając Międzynarodowy kodeks dla statków uprawiających żeglugę na wodach polarnych (kodeks polarny) Międzynarodowej Organizacji Morskiej,
- uwzględniając Międzynarodową konwencję o bezpieczeństwie życia na morzu (konwencja SOLAS) z 1974 r., Międzynarodową konwencję o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki (konwencja MARPOL) z 1973 r., zmienioną protokołem z 1978 r. i protokołem z 1997 r., Międzynarodową konwencję o wymaganiach w zakresie wyszkolenia marynarzy, wydawania im świadectw oraz pełnienia wacht (konwencja STCW) z 1978 r., zmienioną w latach 1995 i 2010, Konwencję w sprawie międzynarodowych przepisów o zapobieganiu zderzeniom na morzu (konwencja COLREGs) z 1972 r., Konwencję o ułatwieniu międzynarodowego obrotu morskiego (konwencja FAL) z 1965 r. oraz Międzynarodową konwencję o poszukiwaniu i ratownictwie morskim (konwencja SAR) z 1979 r.,
- uwzględniając traktat svalbardzki (wcześniej Traktat dotyczący Spitsbergu) z dnia 9 lutego 1920 r.,
- uwzględniając deklarację z Ottawy z dnia 19 września 1996 r. ustanawiającą Radę Arktyczną,
- uwzględniając oświadczenia przyjęte przez Forum Parlamentarne Wymiaru Północnego w Bodø (Norwegia) w listopadzie 2019 r., w Brukseli w listopadzie 2017 r., w Reykiawiku (Islandia) w maju 2015 r., w Archangielsku (Rosja) w listopadzie 2013 r., w Tromsø (Norwegia) w lutym 2011 r. oraz w Brukseli we wrześniu 2009 r.,
- uwzględniając trzy prawnie wiążące umowy wynegocjowane pod auspicjami Rady Arktycznej, a mianowicie Umowę o współpracy w dziedzinie lotniczego i morskiego poszukiwania i ratownictwa w Arktyce z 2011 r., Porozumienie w zakresie współpracy w dziedzinie gotowości i reagowania na zanieczyszczenie ropą naftową morza w Arktyce z 2013 r. oraz Umowę o zacieśnianiu międzynarodowej współpracy naukowej w odniesieniu do Arktyki z 2017 r.,

Czwartek, 7 października 2021 r.

- uwzględniając oświadczenie z 14. Konferencji Stałego Komitetu Parlamentarzystów Regionu Arktycznego, zorganizowanej w dniach 13–14 kwietnia 2021 r.,
  - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 września 2020 r. pt. „Odporność w zakresie surowców krytycznych: wytyczanie drogi do większego bezpieczeństwa i bardziej zrównoważonego rozwoju” (COM(2020)0474),
  - uwzględniając Forum Arktyczne UE, które odbyło się w Umeå (Szwecja) w 2019 r.,
  - uwzględniając sprawozdania Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC), w szczególności jego sprawozdanie specjalne w sprawie oceanów i kriosfery w zmieniającym się klimacie oraz sprawozdanie specjalne na temat globalnego ocieplenia o 1,5 °C,
  - uwzględniając opublikowane dnia 21 grudnia 2017 r. sprawozdanie podsumowujące z konsultacji forum podmiotów zainteresowanych Arktyką, mających na celu określenie kluczowych priorytetów inwestycyjnych w Arktyce i sposobów zoptymalizowania przyszłych programów finansowania UE dla tego regionu,
  - uwzględniając notę strategiczną Europejskiego Ośrodka Strategii Politycznej z lipca 2019 r. zatytułowaną „Walking on Thin Ice: A Balanced Arctic Strategy for the EU” [Stąpanie po cienkim lodzie: zrównoważona strategia arktyczna dla UE],
  - uwzględniając Traktat Północnoatlantycki, komunikat ze szczytu w Warszawie wydany przez szefów państw i rządów uczestniczących w posiedzeniu Rady Północnoatlantyckiej w Warszawie w dniach 8–9 lipca 2016 r. oraz analizę i zalecenia grupy analitycznej powołanej przez Sekretarza Generalnego NATO pt. „NATO 2030: United for a New Era” [NATO 2030: zjednoczeni z myślą o nowej epoce],
  - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0239/2021),
- A. mając na uwadze, że w ostatnich dziesięcioleciach Arktyka była pokojowym regionem charakteryzującym się niskim poziomem napięć i konstruktywną współpracą międzynarodową między ośmioma państwami arktycznymi (Danią, Szwecją, Finlandią, Islandią, Norwegią, Rosją, Kanadą i USA); mając na uwadze, że w związku z tym państwa arktyczne i społeczność międzynarodowa powinny utrzymać taki stan rzeczy i nadal wykazywać wolę polityczną do współpracy i rozwiązywania spornych kwestii zgodnie z prawem międzynarodowym;
- B. mając na uwadze, że geopolityczne znaczenie tego regionu rośnie i w związku z tym przyszłość Arktyki i globalne wyzwania stojące przed regionem arktycznym, które wykraczają poza wyzwania nadbrzeżnych państw arktycznych, wymagają wielopoziomowego sprawowania rządów, przy czym należy kontynuować współpracę regionalną i wypracowywać rozwiązania międzynarodowe; mając na uwadze, że istnieje bezpośredni związek między geopolityką i bezpieczeństwem Arktyki a stanem jej środowiska, na który z kolei silnie wpływają konsekwencje ludzkiej działalności na innych obszarach planety;
- C. mając na uwadze, że kompleksowy model zarządzania Arktyką, którego podstawą jest prawo międzynarodowe, okazał się skuteczny i solidny; mając na uwadze, że współpraca okazała się najbardziej użytecznym sposobem nawiązywania stosunków między państwami arktycznymi;
- D. mając na uwadze, że obecne ramy zarządzania Arktyką, koncentrujące się na Radzie Arktycznej, przez ostatnie 25 lat wniosły znaczący wkład w stabilność tego regionu; mając na uwadze, że Rada Arktyczna jest głównym forum współpracy w regionie Arktyki, a jej grupy robocze umożliwiają pozytywną i konstruktywną współpracę międzynarodową;
- E. mając na uwadze, że prace Rady Arktycznej miały zasadnicze znaczenie dla zapewnienia pokojowej i konstruktywnej współpracy między państwami arktycznymi i dzięki nim państwa te zawarły szereg wiążących porozumień; mając na uwadze, że w przeszłości wpływ globalnych konfliktów geopolitycznych był stosunkowo nieodczuwalny w regionie Arktyki, ale znaczenie wojskowe i strategiczna rola geopolityczna tego regionu rosła; mając na uwadze, że bezpieczeństwo i polityka w Arktyce stały się coraz bardziej powiązane z kwestiami globalnymi, a wydarzenia poza Arktyką mogą mieć konsekwencje dla państw arktycznych i odwrotnie, co sprawia, że tym ważniejsze jest dbanie o to, by napięcia i konflikty geopolityczne w innych regionach nie miały negatywnych konsekwencji dla Arktyki;
- F. mając na uwadze, że UE w pełni wspiera zobowiązanie Rady Arktycznej do działania na rzecz dobrobytu mieszkańców Arktyki, zrównoważonego rozwoju regionu i ochrony środowiska Arktyki, w tym zdrowia ekosystemów, utrzymania i przywrócenia różnorodności biologicznej oraz ochrony zasobów naturalnych i zrównoważonego gospodarowania nimi;

Czwartek, 7 października 2021 r.

- G. mając na uwadze, że UE od dawna opowiada się za ścisłą współpracą w regionie Arktyki i od dziesięcioleci podejmuje działania na rzecz Arktyki poprzez zaangażowanie w politykę wymiaru północnego z Rosją, Norwegią i Islandią, udział w tworzeniu Rady Państw Morza Bałtyckiego (RPMB), współpracę w Euro-Arktycznym Regionie Morza Barentsa, w szczególności w Euro-Arktycznej Radzie Morza Barentsa i w Radzie Regionu Morza Barentsa, jej strategiczne partnerstwa z Kanadą i Stanami Zjednoczonymi oraz jej udział w charakterze aktywnego de facto obserwatora w pracach Rady Arktycznej; mając na uwadze, że UE przeznaczyła ponad 1 mld EUR na rozwój regionalny i współpracę transgraniczną w europejskiej części Arktyki;
- H. mając na uwadze, że prawo międzynarodowe jest podstawą międzynarodowego zaangażowania i współpracy międzynarodowej w Arktyce; mając na uwadze, że należy potwierdzić i wzmocnić w szczególności Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS) oraz konwencje Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO), które stanowią ramy międzynarodowej współpracy i działań w kwestiach związanych z Oceanem Arktycznym; mając na uwadze, że w UNCLOS określono ramy prawne, w których musi być prowadzona wszelka działalność na morzach i oceanach, przyznano państwom nadbrzeżnym prawa gospodarcze do ich wyłącznych stref ekonomicznych oraz szelfów kontynentalnych, a także postanowiono, że morza pełne nie podlegają żadnej suwerenności państwowej; mając na uwadze, że wszystkie nadbrzeżne państwa arktyczne potwierdziły w deklaracji z Ilulissat, że zarządzając Oceanem Arktycznym, będą przestrzegać prawa międzynarodowego, w szczególności UNCLOS; mając na uwadze, że IMO ustala światowe standardy regulacyjne dotyczące bezpieczeństwa, ochrony i efektywności środowiskowej żeglugi międzynarodowej;
- I. mając na uwadze, że Arktyka szczególnie i w coraz większym stopniu odczuwa drastyczne skutki zmiany klimatu i degradacji różnorodności biologicznej, które obejmują wzrost temperatur, zmiany stanu pokrywy lodowej, dzikie pożary, podnoszący się poziom mórz, zmieniające się wzorce pogodowe, inwazyjne gatunki obce, poważne straty różnorodności biologicznej i topnienie wiecznej zmarzliny; wszystko to ma wpływ na całą planetę, ale zagraża również lokalnej infrastrukturze; mając na uwadze, że nie można zająć się lokalnymi strategiami przystosowania się do zmiany klimatu i ochroną ekosystemu Arktyki w oderwaniu od globalnych ram działań na rzecz klimatu, a wdrażanie porozumienia paryskiego jest głównym elementem takiej współpracy;
- J. mając na uwadze, że w niektórych częściach Arktyki występuje najwyższa na świecie koncentracja śmieci z tworzyw sztucznych, co już wywiera wpływ na arktyczne gatunki zwierząt i stwarza ryzyko skażenia sieci pokarmowej, a ostatecznie będzie mieć szkodliwy wpływ na ludzi;
- K. mając na uwadze, że alarmujące tempo topnienia czap lodowych w Arktyce wynika ze zmiany klimatu i czynników, które miały swoje źródła głównie poza Arktyką; mając na uwadze, że zmianę klimatu należy postrzegać jako czynnik wielokrotnie zwiększający zagrożenia, który potęguje istniejące tendencje, napięcia i niestabilność;
- L. mając na uwadze, że topnienie czapy lodowej Arktyki i wynikający z tego wzrost poziomu mórz może mieć poważne konsekwencje dla środowiska, gospodarki i bezpieczeństwa ludzi na świecie; mając na uwadze, że topnienie czapy lodowej Grenlandii może spowodować podniesienie się poziomów morza na całym świecie nawet o 7,2 metra i doprowadzić do zatopienia wielu regionów na całej planecie; mając na uwadze, że niektóre populacje Arktyki już odczuwają skutki topnienia czap lodowych, co spowodowało przepływy migracyjne; mając na uwadze, że topniejący lód Grenlandii zmienia także różnorodność biologiczną;
- M. mając na uwadze, że spośród różnych zagrożeń, jakie dla Arktyki wynikają z działalności człowieka, szczególne zaniepokojenie budzi topnienie wiecznej zmarzliny; mając na uwadze, że wieczna zmarzlina pokrywa około 24 % gleby na półkuli północnej, w szczególności na dużych obszarach na północy Rosji; mając na uwadze, że wieczna zmarzlina zawiera duże ilości niebezpiecznego metanu i dwutlenku węgla, a podczas jej topnienia gazy cieplarniane uwalniane są do atmosfery, co przyczynia się do globalnego ocieplenia; mając na uwadze, że topnienie wiecznej zmarzliny może zmienić ekosystemy i wpłynąć na bezpieczeństwo w nieoczekiwany sposób;
- N. mając na uwadze, że chociaż wyzwania stojące przed Arktyką są głównie spowodowane globalną zmianą klimatu i działalnością poza regionem arktycznym, skutki zmiany klimatu są szczególnie widoczne w Arktyce, ponieważ Arktyka ociepla się trzykrotnie szybciej niż wynosi średnia światowa, a lód morski w Arktyce topnieje w niespotykanym dotąd tempie, natomiast podnoszenie się poziomu mórz wywołuje tragiczne skutki społeczne, środowiskowe i gospodarcze nie tylko w samym regionie, ale również na całym świecie; mając na uwadze, że skutki te zmieniają ekosystem regionalny, geografię i gospodarkę, ponieważ potencjalnie otwierają nowe szlaki transportowe, wzmacniają handel, umożliwiają dostęp do rzadkich zasobów naturalnych oraz intensyfikują działalność badawczą, rybołówstwo i turystykę; mając na uwadze, że niektóre z tych zmian oferują ogromny potencjał w zakresie zaawansowanego technologicznie, przyjaznego dla środowiska i zrównoważonego rozwoju gospodarczego; mając na uwadze, że za wyzwania, którym sprostać musi Arktyka, a zwłaszcza za zmianę klimatu, odpowiada cały świat; mając na uwadze, że UE powinna podjąć działania w odpowiedzi na te wyzwania zarówno poprzez własne zobowiązania, jak i poprzez udzielanie pomocy innym podmiotom;

Czwartek, 7 października 2021 r.

- O. mając na uwadze, że katastrofy ekologiczne w Arktyce spowodowane przez człowieka, zwłaszcza podczas wydobywania ropy naftowej i innych zasobów Arktyki, są trudne do opanowania i trudno nimi zarządzać, a eliminacja spowodowanych przez nie szkód może być bardzo kosztowna; mając na uwadze, że największe wycieki ropy naftowej w Arktyce miały miejsce na Syberii w maju 2020 r., gdy ponad 20 000 ton oleju napędowego wyciekło do okolicznych gruntów i dróg wodnych w pobliżu rosyjskiego miasta Norylsk, a prace oczyszczeniowe nadal trwają;
- P. mając na uwadze, że skutki zmiany klimatu w Arktyce, spowodowane głównie czynnikami zewnętrznymi, oraz ponowne pojawienie się rywalizacji geopolitycznej w tym regionie stanowią czynniki komplikujące zrównoważony rozwój i zachowanie tradycyjnych źródeł utrzymania we wrażliwym środowisku Arktyki oraz mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój gospodarczy regionu;
- Q. mając na uwadze, że znaczenie geoeconomiczne tego regionu szybko rośnie ze względu na coraz większe zainteresowanie jego bogatymi i licznymi zasobami naturalnymi, w tym surowcami krytycznymi, powstającymi nowymi szlakami morskimi i jego potencjałem w zakresie transportu morskiego; mając na uwadze, że kraje arktyczne, choć mają prawo do wykorzystywania zasobów na własnym terytorium, są również zobowiązane do czynienia tego w odpowiedzialny sposób; mając na uwadze, że poszukiwanie i wydobywanie zasobów Arktyki wiąże się ze znacznym zagrożeniem dla wrażliwych ekosystemów i lokalnej ludności w tym regionie; mając na uwadze, że w 2019 r. UE i Zjednoczone Królestwo importowały znaczną część eksportowanych przez państwa arktyczne metali, minerałów, ryb i energii;
- R. mając na uwadze, że Przejście Północno-Zachodnie, Północna Droga Morska i przyszła Transpolarna Droga Morska otwierają się w wyniku topnienia lodu; mając na uwadze, że zasoby naturalne regionu Arktyki w znacznej mierze podlegają krajowej jurysdykcji państw arktycznych i własność tych zasobów jest niekwestionowana; mając na uwadze, że konieczność opracowania i znalezienia zrównoważonych rozwiązań dotyczących produkcji energii i jej transportu zwiększyła światowy popyt na metale ziem rzadkich, co spowodowało, że uwaga skupiła się na w dużej mierze niewykorzystywanych zasobach naturalnych Arktyki; mając na uwadze, że region Arktyki ma ogromne rezerwy minerałów ziem rzadkich; mając na uwadze, że obecnie 90 % światowej produkcji metali ziem rzadkich pochodzi z Chin;
- S. mając na uwadze, że główna odpowiedzialność za zrównoważony rozwój Arktyki spoczywa na państwach arktycznych, ale nie można zaprzeczyć znacznemu wpływowi czynników zewnętrznych, a zatem społeczność międzynarodowa ma obowiązek podejmować wszelkie możliwe wysiłki, aby chronić region Arktyki i zapewnić mu stabilność oraz bezpieczeństwo;
- T. mając na uwadze, że okołobiegunowe obszary Arktyki zamieszkuje ponad cztery miliony ludzi, w tym ponad 40 różnych ludów tubylczych i społeczności lokalnych oraz pół miliona obywateli UE; mając na uwadze, że jedyny uznawany w UE lud tubylczy – Saamowie – mieszka w regionie arktycznym na terytorium Finlandii i Szwecji, a także Norwegii i Rosji; mając na uwadze, że ludy tubylcze i społeczności lokalne odgrywają zasadniczą rolę w zrównoważonym gospodarowaniu zasobami naturalnymi i ochronie różnorodności biologicznej; mając na uwadze, że demografia jest ważna dla rozwoju regionalnego;
- U. mając na uwadze, że współpraca w dziedzinie badań naukowych ma obecnie – bardziej niż kiedykolwiek – kluczowe znaczenie dla sprostania wyzwaniom wynikającym z poważnej degradacji środowiska i zmiany klimatu;
- V. mając na uwadze, że UE przeznaczyła ponad 200 mln EUR na badania nad Arktyką w ramach programu „Horyzont 2020”;
- W. mając na uwadze, że UE jest zaangażowana w działanie na rzecz otwartego i bezpiecznego światowego obszaru morskiego, zgodnie z globalną strategią UE i strategią Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskiego;
- X. mając na uwadze, że działania UE dotyczące Arktyki opierają się na historii, geografii, gospodarce i badaniach naukowych; mając na uwadze, że należy podkreślić znaczenie zrównoważonego rozwoju, polityki spójności i współpracy transgranicznej dla łagodzenia napięć geopolitycznych; mając na uwadze, że UE, jako podmiot globalny, konsekwentnie wykazuje zaangażowanie na rzecz pokojowej, ekologicznej, opartej na współpracy, zrównoważonej i dostatniej Arktyki oraz dąży do zapewnienia zrównoważonej przyszłości ludziom żyjącym w Arktyce; mając na uwadze, że UE wyraźnie zasygnalizowała gotowość do odgrywania jeszcze bardziej znaczącej roli;
- Y. mając na uwadze, że UE może w różny sposób przyczynić się do sprostania potencjalnym nowym wyzwaniom i do zapobiegania konfliktom w Arktyce;

Czwartek, 7 października 2021 r.

- Z. mając na uwadze, że rozpatrywany jest obecnie wniosek UE o przyznanie jej statusu pełnoprawnego obserwatora w Radzie Arktycznej; członkowie Rady Arktycznej potwierdzili otrzymanie wniosku w 2013 r.; mając na uwadze, że ostateczna decyzja została odroczone ze względu na opór ze strony niektórych członków Rady Arktycznej; mając na uwadze, że Parlament wyraził już poparcie dla tego wniosku; mając na uwadze, że UE aktywnie uczestniczy w pracach odpowiednich grup, grup zadaniowych i grup ekspertów Rady Arktycznej; mając na uwadze, że szerokie spektrum kompetencji regionalnych, wiedzy eksperckiej i istniejących inicjatyw UE może służyć jako ramy dla wspólnych projektów;
- AA. mając na uwadze, że Francja, Niemcy, Niderlandy, Polska, Hiszpania i Włochy – obserwatorzy w Radzie Arktycznej – wykazują znaczne zaangażowanie na rzecz Arktyki i silne zainteresowanie przyszłym dialogiem i współpracą z Radą Arktyczną; mając na uwadze, że Estonia i Irlandia złożyły wnioski o uzyskanie statusu obserwatorów w Radzie Arktycznej;
- AB. mając na uwadze, że Islandia i Norwegia, jako zaangażowani i wiarygodni partnerzy, są stowarzyszone z UE poprzez EOG i na mocy układu z Schengen;
- AC. mając na uwadze, że stabilność Arktyki od dawna jest względnie dobrze zachowana, ale coraz bardziej wpływa na nią rosnące międzynarodowe zainteresowanie regionem i zmieniająca się sytuacja w dziedzinie bezpieczeństwa, w tym postępująca remilitaryzacja Federacji Rosyjskiej w tym regionie; mając na uwadze, że inwestycje gospodarcze i wojskowe Federacji Rosyjskiej w Arktyce znacznie przewyższają inwestycje pozostałych państw arktycznych; mając na uwadze, że Federacja Rosyjska utworzyła nowe i zmodernizowała stare bazy wojskowe w regionach północnych oraz wzmocniła zdolności w zakresie środków izolowania pola walki (A2/AD) ograniczających prawa do żeglugi na strategicznej Północnej Drodze Morskiej, którą Rosja niesłusznie uznaje za wewnętrzną drogę wodną; mając na uwadze, że Rosja podniosła status Floty Północnej do okręgu wojskowego i zwiększyła skalę różnych rodzajów sił zbrojnych, wyposażonych m.in. w nowe okręty podwodne, lodołamacze z napędem jądrowym i konwencjonalnym, radary pola walki i systemy rakietowe; mając na uwadze, że Rosja ożywiła koncepcję obronną bastionu mającą na celu ochronę jej zdolności strategicznych od Morza Barentsa po Cieśninę Beringa; mając na uwadze, że Rosja zwiększyła również liczbę patroli morskich i powietrznych, a także wzmogła działalność podmorską i taktykę walki radioelektronicznej, co jest bardzo niepokojące; mając na uwadze, że takie zmiany geopolityczne doprowadziły do zwiększenia liczby ćwiczeń, rozmieszczeń, patroli i inwestycji w zdolności w Arktyce; mając na uwadze, że militaryzacja tego obszaru jest sprzeczna z ideą współpracy, która dotychczas ukierunkowywała stosunki między państwami w Arktyce;
- AD. mając na uwadze, że region Morza Barentsa był głównym poligonem doświadczalnym dla systemów pocisków balistycznych i manewrujących, natomiast obszar na wschód od Nowej Ziemi był głównym obszarem testów jądrowych;
- AE. mając na uwadze, że Rosja naruszyła suwerenność i integralność terytorialną swoich pokojowo nastawionych sąsiadów, blokując swobodę żeglugi na Morzu Azowskim, Morzu Czarnym i Morzu Bałtyckim, czego nie można zignorować przy ocenie przyszłych scenariuszy utrzymania obecnego pokojowego współistnienia w Arktyce;
- AF. mając na uwadze, że szeroko zakrojone projekty i inicjatywy Chin budzą ogromne zaniepokojenie; mając na uwadze, że w styczniu 2018 r. Chiny opublikowały swoją pierwszą białą księgę w sprawie polityki arktycznej i podjęły długotrwałe działania w celu wzmocnienia swojej pozycji w Arktyce, ogłaszając się „państwem położonym w pobliżu Arktyki”, które ma ambicję stać się „mocarstwem polarnym”, a także zacieśniają współpracę z Rosją w Arktyce; mając na uwadze, że Chiny wytyczyły polarny jedwabny szlak dla handlu w regionie Arktyki jako rozszerzenie inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” oraz zorganizowały regionalne misje badawcze, utworzyły ośrodki badawcze w Arktyce i stworzyły 24 satelity do obserwacji obszarów polarnych; mając na uwadze, że Chiny aktywnie uczestniczą w pracach Rady Arktycznej i zaangażowały się we współpracę dwustronną z poszczególnymi państwami arktycznymi i innymi zainteresowanymi stronami, aby uzyskać poparcie dla swoich inicjatyw;
- AG. mając na uwadze, że większość podmiotów działających w Arktyce zaktualizowała swoje strategie, uwzględniając szybko zmieniającą się sytuację w Arktyce oraz rosnące gospodarcze i geostrategiczne znaczenie tego regionu;

Współpraca międzynarodowa jako podstawa bezpiecznej, stabilnej, bogatej, dostępnej i pokojowej Arktyki

1. ponownie potwierdza, że Arktyka ma strategiczne i polityczne znaczenie dla UE, jako zainteresowanego Arktyką podmiotu globalnego, i podkreśla zobowiązanie UE do działania jako odpowiedzialny podmiot dążący do długoterminowego zrównoważonego i pokojowego rozwoju regionu dzięki pełnej współpracy z partnerami międzynarodowymi; uważa, że kluczowe znaczenie ma to, by wszystkie zainteresowane strony, w tym UE i jej państwa

Czwartek, 7 października 2021 r.

członkowskie, działały na rzecz utrzymania pokojowej i intensywnej współpracy międzynarodowej i regionalnej, badań naukowych, dobrobytu i niskiego poziomu napięć w Arktyce, a także aby zareagowały na bardzo niepokojące skutki i konsekwencje zmiany klimatu w tym regionie; uważa, że Arktyka odgrywa kluczową rolę w utrzymywaniu równowagi ekologicznej planety, wyraża zadowolenie, że region ten od dawna jest miejscem pokoju i owocnej współpracy międzynarodowej, oraz gratuluje Radzie Arktycznej z okazji 25. rocznicy istnienia, jako że jest to główne forum współpracy w regionie Arktyki, które dowiodło swojej zdolności do utrzymania konstruktywnego i pozytywnego ducha współpracy;

2. popiera zasadność trzech filarów, na których opiera się zintegrowana polityka UE wobec Arktyki (mianowicie: reagowanie w ambitny sposób na zmianę klimatu i ochrona środowiska Arktyki, promowanie zrównoważonego rozwoju i zacieśnienie współpracy międzynarodowej); podkreśla, jak ważna jest wyważona polityka UE wobec Arktyki, i jest zdania, że UE jest wyjątkowo dobrze przygotowana do pomocy w koordynowaniu i uzupełnianiu polityki państw członkowskich wobec Arktyki, i w związku z tym podkreśla potrzebę większej spójności między polityką wewnętrzną i zewnętrzną UE w kwestiach dotyczących Arktyki; wzywa UE, aby w stosownych przypadkach uwzględniała wymiar arktyczny w swojej polityce sektorowej;

3. podkreśla ważną rolę obserwatorów w Radzie Arktycznej, którzy mają istotne doświadczenie i od dawna angażują się we współpracę naukową i polityczną w Arktyce; w tym względzie z zadowoleniem przyjmuje bieżący dialog między obserwatorami a prezydentką Rady Arktycznej; popiera wniosek UE o uzyskanie statusu pełnoprawnego obserwatora w Radzie Arktycznej i zachęca członków Rady Arktycznej do pozytywnej odpowiedzi na wniosek UE; podkreśla jednak, że UE jest już faktycznie obserwatorem Rady Arktycznej i ma możliwość uczestniczenia i wnoszenia wkładu na równych warunkach, jak inni członkowie obserwatorzy;

4. podkreśla, że UE musi przyczynić się do lepszego wielostronnego zarządzania Arktyką, działać na rzecz zrównoważonego wykorzystania zasobów oraz chronić i zachować środowisko Arktyki w zgodzie z jej mieszkańcami; wzywa UE, by nadal wносиła wkład w prace Rady Arktycznej dzięki swojej wiedzy fachowej i swojemu finansowaniu poprzez zwiększanie zaangażowania w działania grup roboczych Rady Arktycznej i jej różne projekty; uważa, że region północny należy postrzegać jako część północnego sąsiedztwa UE i rozszerzyć udział w istniejących forach; podkreśla, że wymiar północny służy jako konstruktywna arena współpracy transgranicznej, z udanym modelem współpracy sektorowej, w której UE w równym stopniu uczestniczy we wspólnej polityce z Rosją, Norwegią i Islandią, a także innymi obserwatorami; z zadowoleniem przyjmuje dalszą praktyczną współpracę w wielu dziedzinach; podkreśla współpracę między lokalnymi i krajowymi podmiotami państwowymi i niepaństwowymi w Euro-Arktycznej Radzie Morza Barentsa, której UE jest pełnoprawnym członkiem, w kwestiach o szczególnym znaczeniu dla regionu Morza Barentsa; zauważa, że Euro-Arktyczna Rada Morza Barentsa odgrywa istotną rolę w budowaniu zaufania i wzajemnego zrozumienia na Północy, jednocześnie zacieśniając współpracę między państwami arktycznymi; zauważa, że UE powinna również dążyć do uczestnictwa w innych forach politycznych związanych z rozwojem Arktyki;

5. z zadowoleniem przyjmuje trwający proces aktualizacji polityki UE wobec Arktyki, który powinien odzwierciedlać zainteresowanie UE Arktyką i odnosić się do połączonych wyzwań związanych ze zwiększoną uwagą międzynarodową oraz zmianami klimatycznymi, środowiskowymi, geopolitycznymi i geoeconomicznymi w regionie; uważa, że polityka ta powinna obejmować nowe podmioty, takie jak Chiny, oraz że wymiar bezpieczeństwa Arktyki powinien zostać uwzględniony we wspólnej polityce zagranicznej i bezpieczeństwa UE; uważa zwłaszcza, że powinna uwzględniać kompleksowe podejście do bezpieczeństwa, obejmujące w szczególności pojęcia środowiska i zdrowia, a także kwestie bezpieczeństwa morskiego; zauważa, że taka kompleksowa, zaktualizowana polityka, oparta na konsensusie między wszystkimi państwami członkowskimi, umożliwi UE odgrywanie skutecznej, proaktywnej i bardziej ambitnej roli w regionie, z uwzględnieniem pilnych wyzwań związanych ze zmianą klimatu i rosnącym znaczeniem geopolitycznym Arktyki, ale będzie również służyć interesom obywateli UE, głównie mieszkańców Arktyki, a w szczególności ludów tubylczych; podkreśla, że taka polityka musi odzwierciedlać zarówno wewnętrzny, jak i zewnętrzny wymiar stosunków UE z Arktyką i powinna obejmować wymiar zrównoważonej łączności w celu rozwiązania kluczowych problemów, przed którymi stoją mieszkańcy Arktyki, takich jak zapewnienie wysokiej jakości połączeń internetowych;

6. jest zdania, że nowa polityka UE wobec Arktyki powinna być szerzej wykorzystywana jako okazja do zwiększenia świadomości i zaangażowania obywateli UE, środowiska akademickiego i przedsiębiorstw w odniesieniu do kwestii związanych z Arktyką; apeluje o utworzenie jednego portalu poświęconego Arktyce, zawierającego informacje na temat wszystkich inicjatyw i działań instytucji UE dotyczących Arktyki;

7. zauważa, że rośnie zainteresowanie Arktyką i jej zasobami; jest głęboko zaniepokojony negatywnymi skutkami zmiany klimatu, zwłaszcza szybkim topnieniem lodu i nadmierną eksploatacją zasobów, ponieważ stwarza to nowe warunki i realia dla niektórych form rozwoju gospodarczego i powoduje dalsze zakłócenia coraz bardziej wrażliwych ekosystemów Arktyki;

Czwartek, 7 października 2021 r.

8. podkreśla, że kompleksowy model zarządzania oparty na prawie międzynarodowym przyniósł korzyści wszystkim państwom arktycznym i całemu regionowi oraz zapewniał przewidywalność i stabilność w regionie; podkreśla, że istniejące struktury regionalne sprzyjają zaufaniu i współpracy między państwami arktycznymi; podkreśla, że to na państwach arktycznych spoczywa główna odpowiedzialność za rozwiązywanie problemów na ich terytoriach; zwraca jednak uwagę, że siły zewnętrzne mają kluczowy wpływ na obecne i przyszłe wyzwania w tym regionie; powtarza, że prawo międzynarodowe jest fundamentem ram prawnych regulujących stosunki międzynarodowe w Arktyce, oraz podkreśla znaczenie UNCLOS jako podstawy wszystkich działań morskich, a zwłaszcza znaczenie jej części XV w odniesieniu do pokojowego rozwiązywania sporów morskich oraz do różnych procedur rozstrzygania sporów dotyczących wytyczenia granic arktycznego szelfu kontynentalnego i uregulowania wewnątrzarktycznych kwestii suwerenności dotyczących mórz terytorialnych; ponownie apeluje do UE i państw członkowskich o odegranie większej roli w skutecznym wdrażaniu konwencji międzynarodowych i wzywa USA do ratyfikowania UNCLOS; podkreśla również znaczenie organów międzynarodowych ustanowionych na mocy UNCLOS, w tym Komisji Granic Szelfu Kontynentalnego, Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego i Międzynarodowego Trybunału Prawa Morza, a także platform takich jak Rada Arktyczna, Konferencja Parlamentarzystów Regionu Arktycznego, Euro-Arktyczna Rada Morza Barentsa, wymiar północny i Organizacja Narodów Zjednoczonych, oraz podtrzymuje zobowiązanie do silnego i aktywnego udziału we współpracy parlamentarnej dotyczącej Arktyki;

9. uznaje status suwerenności państw arktycznych i ich suwerenne prawa zgodnie z prawem międzynarodowym; uważa, że kluczowe znaczenie ma ochrona osiągnięć trzech dziesięcioleci pokojowej współpracy; podkreśla, że należy w pełni wykorzystać zdolność UE do zapewniania rozwiązań dla potencjalnych wyzwań w zakresie bezpieczeństwa; podkreśla, że z uwagi na wielość złożonych i powiązanych ze sobą kwestii dotyczących rozwoju gospodarczego, środowiskowego i w zakresie bezpieczeństwa Arktyki dialog na temat potrzeb w zakresie bezpieczeństwa w regionie musi odbywać się na szczeblu globalnym, regionalnym i lokalnym;

Zmiana klimatu w Arktyce

10. wyraża głębokie zaniepokojenie w związku z tym, że w sprawozdaniu specjalnym IPCC w sprawie oceanów i kriosfery w zmieniającym się klimacie stwierdzono, że w ciągu ostatnich dziesięcioleci globalne ocieplenie doprowadziło do powszechnego kurczenia się kriosfery, utraty masy lądolodu i lodowców oraz zmniejszania się pokrywy śnieżnej i zasięgu oraz grubości lodu morskiego w Arktyce, a także do wzrostu temperatury wiecznej zmarzliny; jest głęboko zaniepokojony konsekwencjami dla zdrowia i bezpieczeństwa publicznego wynikającymi z topnienia wiecznej zmarzliny powodującego uwalnianie bakterii i wirusów, które pozostawały uspione od wieków lub tysiącleci;

11. podkreśla, że Arktyka traci różnorodność biologiczną w alarmującym tempie, i wyraża głębokie zaniepokojenie ustaleniami zawartymi w sprawozdaniu z globalnej oceny IPBES w sprawie różnorodności biologicznej i funkcjonowania ekosystemów; zwraca uwagę na fakt, że utrata różnorodności biologicznej jest spowodowana nie tylko zmianą klimatu, ale także górnictwem morskim, które według IPBES prawdopodobnie rozszerzy się w regionie Arktyki w miarę topnienia jej pokrywy lodowej;

12. jest zaniepokojony doniesieniami, że bakterie uwalniane wskutek topnienia wiecznej zmarzliny uwalniają szkodliwy dla klimatu węgiel, a także, wraz z wirusami, mogą stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia zwierząt i ludzi; zauważa, że zmiana klimatu i topnienie wiecznej zmarzliny mają szkodliwy wpływ na zdolność do życia i pracy w regionie, ponieważ doprowadziły do utraty lub degradacji istniejącej infrastruktury, dróg i budynków, a także do fali wypadków przemysłowych i transportowych oraz zagrażają obiektom kultury i dziedzictwa oraz trybowi życia ludów tubylczych;

13. podkreśla, że UE powinna realizować politykę, która gwarantuje uwzględnienie w środkach dotyczących środowiska interesów mieszkańców regionu arktycznego, w tym ludów tubylczych, w celu ochrony i rozwoju tego regionu;

14. apeluje do UE o przyjęcie roli lidera w opracowywaniu ambitnego planu działania na rzecz klimatu w Arktyce, który będzie dotyczył kwestii ograniczenia globalnej emisji gazów cieplarnianych i przystosowania się do zmiany klimatu, a jednocześnie wspierania innowacyjnych rozwiązań istotnych dla Arktyki;

Rozwój sytuacji geopolitycznej w Arktyce

15. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że przez dłuższy czas wpływ konfliktów w innych obszarach świata był stosunkowo nieodczuwalny w regionie Arktyki, i podkreśla znaczenie zapobiegania skutkom ubocznym, jakie dla Arktyki mogłyby mieć zmiany geopolityczne w innych regionach; zauważa jednak, że w ostatnich latach sytuacja w zakresie bezpieczeństwa oraz sytuacja militarna w Arktyce bardzo się zmieniła, i uznaje strategiczną wagę tego regionu; zauważa, że bezpieczna, stabilna, zrównoważona, pokojowa i prosperująca Arktyka odgrywa kluczową rolę z punktu widzenia szerszego bezpieczeństwa Europy i jej kontekstu strategicznego; podkreśla ponadto, że działalność wojskowa w regionie

Czwartek, 7 października 2021 r.

musi być przewidywalna, przejrzysta i prowadzona w sposób promujący bezpieczeństwo i stabilność, jako że zwiększona militaryzacja w połączeniu z pogorszeniem stosunków geopolitycznych na świecie może prowadzić do incydentów i poważniejszych zagrożeń dla bezpieczeństwa; wzywa w związku z tym do wzmocnienia dialogu regionalnego, współpracy transgranicznej i powściągliwości w sferze wojskowej oraz zachęca do procesu negocjacji i środków budowy zaufania ukierunkowanych na długoterminowy cel ograniczenia sprzętu wojskowego w regionie;

16. zwraca uwagę na szczególne położenie geograficzne Federacji Rosyjskiej, której wody terytorialne i strefy ekonomiczne znacznie przekraczają wody terytorialne i strefy ekonomiczne wszystkich pozostałych państw arktycznych; podkreśla w związku z tym, że specyficzne uwarunkowania geograficzne Rosji sprawiają, iż jest ona automatycznym interlokutorem, ale także nakładają na nią większą odpowiedzialność;

17. zauważa, że Arktyka zajmuje ważne miejsce w strategiach wojskowych wszystkich podmiotów zaangażowanych na rzecz tego regionu, i wzywa je do wprowadzenia w życie polityki wobec Arktyki przy pełnym poszanowaniu prawa międzynarodowego; wyraża głębokie zaniepokojenie prowadzoną przez Rosję stopniową mobilizacją wojskową, która jest najdalej idącą militaryzacją wśród państw arktycznych i obejmuje rozwój zdolności A2/AD, a także reaktywację i odbudowę morskich sił jądrowych i floty lodołamaczy, z których część Rosja planuje wyposażyć w pociski manewrujące i elektroniczne systemy wojenne; uważa, że takie działania nie są uzasadnione sytuacją wojskową na miejscu i znacznie wykraczają poza uzasadnione cele obronne, a tym samym odzwierciedlają wolę Rosji, by osiągnąć strategiczną przewagę wojskową w regionie, co doprowadziłoby do niestabilności i większego ryzyka konfrontacji oraz byłoby sprzeczne z inicjatywą murmańską z 1987 r., której celem było przekształcenie Arktyki w międzynarodową „strefę pokoju”; wzywa państwa okołobiegunowe, aby nie rozbudowywały baz wojskowych lub baz naukowych pod ochroną sił zbrojnych;

18. wyraża ubolewanie, że Rosja, zamiast podkreślać korzyści płynące ze współpracy, przyjęła znacznie bardziej konkurencyjną, a nawet konfrontacyjną perspektywę dotyczącą Arktyki, traktując ten region jako sferę ekspansji militarnej, terytorialnej i gospodarczej oraz arenę jej ambicji „wielkopaństwowości”;

19. wzywa wszystkie państwa arktyczne do zaangażowania się w konstruktywny i wzajemnie korzystny dialog na temat wszystkich kwestii, od ochrony środowiska po rozwój gospodarczy i operacje wojskowe; podkreśla, że UE i Rosja mają istotne wspólne interesy w wielu obszarach związanych z Arktyką, w tym w dziedzinie bezpieczeństwa morskiego i współpracy transgranicznej w kwestiach środowiskowych; podkreśla jednak, że konstruktywna współpraca powinna być zgodna z zasadą selektywnego zaangażowania, w tym w dziedzinie klimatu i środowiska, nie powinna zagrażać celom sankcji i środków ograniczających przyjętych w związku z działaniami rządu Rosji w innych częściach świata oraz powinna być spójna ze strategią UE wobec Federacji Rosyjskiej; zauważa, że Radę Arktyczną należy postrzegać jako platformę umożliwiającą utrzymywanie i kontynuowanie otwartego dialogu z Rosją w sprawach istotnych również dla UE;

20. uważa, że UE powinna ściśle monitorować i uwzględnić w swojej zaktualizowanej polityce wobec Arktyki fakt, że Chiny włączyły Arktykę do swoich programów rozwoju gospodarczego i mają zamiar włączyć arktyczny odcinek Północnej Drogi Morskiej do koncepcji „Jeden pas i jeden szlak” (jako „polarny jedwabny szlak”), ponieważ jest to sprzeczne z założeniem, że Arktykę można traktować jako samodzielny region, chroniony przed światową geopolityką; zauważa w związku z tym inwestycje Chin w badania naukowe, nowe lodołamacze i strategiczne projekty infrastrukturalne w Arktyce, które przypominają o tym, jak kraj ten działa w innych częściach świata, i przypomina, że UE nie powinna dopuścić do utraty istotnej pozycji w tej dziedzinie względem państw trzecich; wyraża zaniepokojenie między innymi podejmowanymi przez Chiny próbami inwestowania w porty morskie wzdłuż Północnej Drogi Morskiej oraz uzyskania praw wydobywczych jako sposobu na zaznaczenie swojej obecności w Arktyce, i wzywa państwa arktyczne do dokładnego sprawdzenia inwestycji zagranicznych w ich obiekty o znaczeniu strategicznym;

Ochrona wolności żeglugi

21. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie i wejście w życie 1 stycznia 2017 r. Międzynarodowego kodeksu IMO dla statków uprawiających żeglugę na wodach polarnych (kodeks polarny);

22. wzywa do oceny wdrożenia kodeksu polarnego IMO, a także do oceny wdrożenia norm i zobowiązań wynikających z konwencji SOLAS i MARPOL, aby upewnić się, czy są one w pełni wdrożone przez podmioty działające w Arktyce, oraz zidentyfikować luki i słabości, które należy wyeliminować; wzywa wszystkie państwa nadbrzeżne Arktyki do szybkiego podjęcia środków niezbędnych do pełnego wdrożenia kodeksu polarnego; zachęca statki, które nie są objęte konwencją

Czwartek, 7 października 2021 r.

SOLAS, do dobrowolnego wdrażania tych środków bezpieczeństwa i przestrzegania innych środków i wytycznych dotyczących bezpiecznej i przyjaznej dla środowiska żeglugi oraz eksploatacji w Arktyce;

23. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby odegrały większą rolę w promowaniu skutecznego wdrażania umów międzynarodowych takich jak porozumienie paryskie, konwencja z Minamaty, Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, protokół z Göteborga, konwencja sztokholmska, kodeks polarny, konwencja z Aarhus i Konwencja o różnorodności biologicznej;

24. wzywa do przyjęcia wspólnej odpowiedzialności za bezpieczeństwo życia na morzu i zrównoważony rozwój środowiska polarnego, ponieważ żegluga polarna będzie się rozwijać i urozmaicać w nadchodzących latach; w związku z tym, oprócz kodeksu polarnego, z zadowoleniem przyjmuje środki dotyczące wyznaczania szlaków żeglugowych mające na celu zmniejszenie ryzyka wystąpienia incydentów, a także strefy zamknięte, co wpłynie na bezpieczeństwo żeglugi i ochronę wrażliwego i wyjątkowego środowiska; podkreśla rolę UE i jej państw członkowskich, które pomagają w zapobieganiu konfliktom w Arktyce i ich rozwiązywaniu, tworzeniu mechanizmów bezpieczeństwa cywilnego, a także we wzmacnianiu zdolności zarządzania kryzysowego oraz infrastruktury poszukiwawczo-ratowniczej; podkreśla, że UE może zaferować swoją wiedzę fachową w dziedzinie ochrony i bezpieczeństwa na morzu dzięki swoim zdolnościom i wiedzy z zakresu żeglugi i nawigacji; przyznaje, że prowadzona jest już znacząca współpraca transgraniczna przy operacjach poszukiwawczo-ratowniczych; zachęca UE do zwiększenia jej wkładu w zapobieganie sytuacjom kryzysowym, gotowość i reagowanie na katastrofy w ramach Rady Arktycznej, Forum Arktycznej Straży Przybrzeżnej i Euro-Arktycznej Rady Morza Barentsa; zauważa jednak z zaniepokojeniem rozwój i szybki wzrost ruchu morskiego i wydobycia surowców energetycznych wzdłuż Północnej Drogi Morskiej, co staje się źródłem napięć geopolitycznych i obaw o środowisko; zauważa coraz większe zainteresowanie, w perspektywie gospodarczej, Północną Drogą Morską, wykazywane zwłaszcza przez Rosję i Chiny, jako że szlak ten pobudza wzrost gospodarczy i może stanowić konkurencyjną w skali światowej krajową sieć transportową; zwraca uwagę na rozwój projektów energetycznych na dużą skalę, takich jak obecna współpraca rosyjsko-chińska w ramach projektów Jamał LNG i Arctic LNG 2, i wyraża zaniepokojenie, że takie projekty znacznie zwiększają wolumen żeglugi Północną Drogą Morską i pociągają za sobą znaczną presję na już zagrożony ekosystem Arktyki;

25. dostrzega ogromną przewagę liczebną Rosji w programach dotyczących lodołamaczy oraz rozwój takich programów przez Chiny i zachęca państwa członkowskie oraz inne kraje partnerskie do budowania własnych zdolności w tym zakresie; uważa, że UE powinna promować budowę i rozmieszczanie pod banderą UE większej liczby lodołamaczy i statków ze wzmocnieniem przeciwlodowym;

26. podkreśla, że należy wzmocnić nadzór morski i wymianę informacji w regionie Arktyki; popiera dalsze inwestycje w monitorowanie przestrzeni kosmicznej i nawigację kosmiczną za pośrednictwem sieci satelitarnych Copernicus i Galileo, a także informacji *in situ* z europejskiej sieci informacji i obserwacji środowiska morskiego (EMODNET) w celu poprawy reagowania w sytuacjach kryzysowych, zapewnienia bezpiecznej nawigacji i poszerzenia wiedzy na temat zmiany klimatu; zauważa, że rozwijająca się działalność człowieka w regionie, w tym turystyka, budzi poważne obawy związane z bezpieczeństwem ludzi, zwłaszcza w kontekście trudnych warunków pogodowych i ograniczonych zdolności poszukiwawczo-ratowniczych; jest zdania, że współpraca międzynarodowa oraz ścisłe partnerstwo między sektorem wojskowym, publicznym i pozarządowym mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia odpowiedniej ochrony ludności w regionie; podkreśla, że należy promować najlepsze praktyki dotyczące usług poszukiwawczo-ratowniczych i wymieniać się nimi oraz przyczyniać się do interoperacyjności jednostek poszukiwawczo-ratowniczych przez wspólne ćwiczenia; zaleca, aby państwa członkowskie rozważyły utworzenie nowych projektów stałej współpracy strukturalnej, na przykład skoncentrowanych na usługach poszukiwawczo-ratowniczych lub reagowaniu na problemy środowiskowe, z myślą o wzmocnieniu zdolności w zakresie wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony w Arktyce; zachęca UE i państwa członkowskie do wykonywania ćwiczeń symulujących w celu sprawdzenia, w jaki sposób Unijny Mechanizm Ochrony Ludności może zostać szeroko wdrożony w Arktyce;

27. podkreśla, że kluczowe znaczenie ma pełne poszanowanie w Arktyce praw obcych statków wynikających z UNCLOS, w szczególności art. 17–21 i 37–41, w tym prawa nieszkodliwego przepływu, prawa przejścia tranzytowego i wolności żeglugi; potępia działania Rosji, która ogranicza swobodę żeglugi na szlakach Morza Północnego przez wyznaczenie ich jako wody wewnętrzne podlegające jej całkowitej suwerennej kontroli, przez stworzenie regulacyjnych i administracyjnych barier dla żeglugi zagranicznej na szlaku i nałożenie wymogu uzyskania zezwolenia Rosji na wejście do jej wyłącznej strefy ekonomicznej i na morze terytorialne oraz tranzyt przez nie, a także nieprzewidzenie wyraźnego zwolnienia dla statków objętych immunitetem suwerennym; podkreśla, że wszelkie środki ograniczające wolność żeglugi powinny być zgodne z UNCLOS i zwyczajowym prawem międzynarodowym; wzywa Federację Rosyjską do przestrzegania

Czwartek, 7 października 2021 r.

zasad skodyfikowanych w UNCLOS oraz do przestrzegania zobowiązań podjętych przez dołączenie do corocznych apeli Zgromadzenia Ogólnego ONZ do państw–stron o dostosowanie ich roszczeń morskich do UNCLOS;

28. podkreśla, że rozwój północnych korytarzy transportowych powinien być zrównoważony i przyczynić się do bardziej ekologicznej transformacji; zauważa, że szczególnie nowe połączenia kolejowe na północy pobudziłyby gospodarki krajów północnych i bałtyckich oraz poprawiłyby dostęp do rynku w wymiarze północ–południe; w związku z tym wzywa Komisję do zajęcia się kwestiami transportu na północy i zidentyfikowania możliwości w kontekście partnerstwa na rzecz transportu i logistyki w ramach wymiaru północnego; podkreśla, że potrzebne są lepsze połączenia w regionie wymiaru północnego, aby zmniejszyć oddalenie i zapewnić łączność w odpowiedzi na globalny rozwój;

Zrównoważony rozwój i eksploatacja zasobów strategicznych

29. podkreśla znaczenie Arktyki dla bezpieczeństwa energetycznego UE, zdecydowanie nalega na zrównoważoną, opartą na nauce eksploatację zasobów energetycznych w Arktyce, a także podkreśla potrzebę wzmocnienia polityki generowania w UE energii ze źródeł odnawialnych i zapewniania efektywności energetycznej, jako że polityka ta znacznie ogranicza zależność Unii od źródeł zewnętrznych, a tym samym poprawia jej pozycję pod względem bezpieczeństwa; podkreśla potrzebę walki ze zmianą klimatu przez przestrzeganie celów porozumienia paryskiego;

30. zauważa, że zwiększona dostępność ogromnych zasobów węglowodorów w regionie Arktyki, wynikająca ze zmiany klimatu i spowodowanej przez nią redukcji pokrywy lodowej, zmienia geostrategiczną dynamikę regionu, co może mieć konsekwencje dla stabilności międzynarodowej; apeluje do państw regionu, by dalej rozwiązywały wszelkie obecne lub przyszłe konflikty dotyczące dostępu do zasobów naturalnych w Arktyce w drodze konstruktywnego dialogu, zgodnie z prawem międzynarodowym, a mianowicie UNCLOS, oraz w duchu deklaracji z Ilulissat z 2008 r.;

31. dostrzega zagrożenie, jakie dla środowiska stwarza eksploatacja ropy i gazu w Arktyce; podkreśla, że rozwój gospodarczy Arktyki, zwłaszcza poszukiwanie i eksploatacja zasobów naturalnych w Arktyce, powinny być zgodne z prawem międzynarodowym oraz odnośnymi międzynarodowymi konwencjami i zasadami, a także z rygorystycznymi ostrożnościowymi normami środowiskowymi, i wzywa do ustanowienia surowych wymogów dotyczących poszukiwania i eksploatacji nowych złóż węglowodorów w regionie; w tym względzie wyraża zaniepokojenie, że szczególnie Rosja oraz przedsiębiorstwa prywatne z innych państw podejmują próby realizacji dalekosiężnych i mających znaczące skutki projektów eksploatacji bez odpowiedniej oceny ich oddziaływania na środowisko; wzywa zatem wszystkie państwa Arktyki do zapewnienia odpowiedniej oceny ex ante oddziaływania wszelkich projektów eksploatacji na środowisko i podkreśla znaczenie przestrzegania norm regulacyjnych;

32. podkreśla, że ochrona środowiska i zarządzanie zanieczyszczeniami spowodowanymi przez człowieka powinny być kluczowymi celami w Arktyce; odradza eksploatację zasobów Arktyki, jeśli zostanie naukowo udowodnione, że powoduje to nieodwracalne szkody w ekosystemie Arktyki i poza nią;

33. z zadowoleniem przyjmuje prace Rady Arktycznej dotyczące zwalczania zanieczyszczenia w Arktyce i wzywa UE do odegrania aktywnej roli i zapewnienia odpowiedniej pomocy;

34. jest bardzo zaniepokojony niedawną katastrofą ekologiczną spowodowaną przez Norilsk Nickel, w wyniku której doszło do największego w historii wycieku ropy naftowej w polarnej Arktyce, ale także wypompowaniem toksycznych ścieków ze zbiornika osadowego do tundry oraz innymi wyciekami, które występują regularnie, jednak nie wspomina się o nich w oficjalnych statystykach; z zadowoleniem przyjmuje orzeczenie sądu o nałożeniu grzywny na przedsiębiorstwo odpowiedzialne za katastrofę, ale jednocześnie wyraża zaniepokojenie ograniczonym dostępem dziennikarzy i ekspertów do miejsc wypadku i wzywa władze rosyjskie do stworzenia przejrzystych i skutecznych procedur zgłaszania i śledzenia takich katastrof ekologicznych; ubolewa, że takie wypadki często zdarzają się na ziemiach ludów tubylczych, które tracą przez to zdolność do kontynuowania swojego tradycyjnego stylu życia; wzywa UE do wspierania obrońców praw środowiskowych i dziennikarzy prowadzących dochodzenia w takich przypadkach oraz do wykorzystywania własnych zasobów, takich jak program Copernicus, do śledzenia tego typu zanieczyszczeń w Arktyce oraz do przeprowadzenia dokładnej oceny konsekwencji eksploatacji zorientowanej wyłącznie na zysk dla środowiska naturalnego i ludzi; zachęca do współpracy z państwami Arktyki w opracowywaniu systemów szybkiego reagowania w celu zarządzania w czasie rzeczywistym katastrofami ekologicznymi, w szczególności wyciekami ropy;

35. wyraża ubolewanie, że rosyjskie przedsiębiorstwa nadal ograniczają inwestycje w ochronę środowiska i zakłady produkcyjne do absolutnego minimum, aby uzyskać maksymalny zysk w jak najkrótszym czasie, co skutkuje ciągłą emisją toksycznych substancji do atmosfery, a emisja ta niszczy nie tylko środowisko, ale także większość miast arktycznych, takich jak Norilsk, czyniąc je jednymi z najbardziej zanieczyszczonych miast na świecie;

Czwartek, 7 października 2021 r.

36. jest zdania, że Arktyka powinna odgrywać główną rolę w europejskim sojuszu na rzecz surowców, zwiększając produkcję minerałów krytycznych w Europie, zmniejszając zależność od Chin pod względem metali ziem rzadkich oraz rozwijając możliwości w zakresie zielonego wzrostu gospodarczego, które mają kluczowe znaczenie dla dalszego rozwoju zielonych technologii i walki ze zmianą klimatu stanowiącą główne zagrożenie dla regionu; jest zdania, że decyzje władz lokalnych w sprawie wydobywania surowców mineralnych powinny być podejmowane w sposób przejrzysty; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy w europejskiej części Arktyki dotyczące zrównoważonego wydobycia surowców i redukcji emisji dwutlenku węgla na przykład dzięki pierwszemu na świecie projektowi produkcji żelaza bez użycia paliw kopalnych (projekt HYBRIT), biorąc pod uwagę rosnące zapotrzebowanie na stal oraz potrzeby coraz bardziej zelektryfikowanego społeczeństwa;

37. odnotowuje, że Arktyka jest bogata w zasoby mineralne, oraz podkreśla, że europejska część Arktyki odgrywa ważną rolę w zaopatrywaniu UE w surowce, ponieważ posiada podstawowe zasoby, technologię i know-how potrzebne do osiągnięcia zielonej i cyfrowej transformacji; zauważa, że w Arktyce znajduje się większość surowców krytycznych UE, które, jeśli będą zarządzane w odpowiedni i zrównoważony sposób, mogą wzmocnić autonomię UE; zauważa, że jednym z czynników skłaniających Pekin do zyskania kontroli nad rezerwami Arktyki jest chęć utrzymania dominującej pozycji w łańcuchach dostaw głównych zasobów i kluczowych elementów powstających technologii;

38. apeluje o zwiększenie dostępności infrastruktury cyfrowej w Arktyce, co pozwoli wspierać przedsiębiorczość i innowacje oraz zróżnicować rozwój gospodarczy; podkreśla, jak ważne jest promowanie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w odległych społecznościach Arktyki; zachęca do dalszych prac nad innowacyjnymi rozwiązaniami energetycznymi i budową powiązanych zdolności w Arktyce z myślą o zapobieganiu zmianie klimatu i z uwzględnieniem potrzeb społeczeństwa; podkreśla strategiczne znaczenie podmorskich kabli telekomunikacyjnych na północnym Atlantyku, które odpowiadają za ponad 95 % międzynarodowej telekomunikacji; ponownie podkreśla znaczenie skuteczniejszej współpracy transatlantyckiej dla ochrony i zapewniania poszanowania międzynarodowych instrumentów regulujących kwestie kabli podmorskich, w tym konwencji UNCLOS; podkreśla rolę, jaką Arktyka odgrywa w łączności cyfrowej między Ameryką Północną, Europą i Azją, dzięki swojej klimatologicznej i geograficznej przewadze konkurencyjnej, a także w związku z tym, że zapewnia lokalizację centrów przechowywania danych; zauważa, że nowe autostrady cyfrowe dzięki rozbudowanym systemom i infrastrukturze kabli światłowodowych powinny również umożliwiać lepszą łączność cyfrową społecznościom Arktyki, a także wsparcie opieki zdrowotnej i usługi społeczne (np. usługi telezdrowia), kształcenie zdalne i ogólnie łatwiejszy dostęp do gospodarki światowej;

39. dostrzega niedoinwestowanie w regionie Arktyki; uważa, że UE może przyczynić się do gospodarczego, społecznego i zrównoważonego rozwoju z korzyścią dla społeczności Arktyki, w szczególności w dziedzinie energii, transportu i infrastruktury; uważa, że regiony Arktyki są miejscem tworzenia innowacyjnych gałęzi przemysłu o zasadniczym znaczeniu dla zrównoważonego rozwoju;

40. podkreśla, że ze względu na duże odległości, słabo zaludnione obszary, trudny klimat i nierównowagę demograficzną kluczowe znaczenie dla zwiększenia produktywności i handlu w Arktyce i poza nią ma poprawienie łączności, dostępności i integracji społeczności poprzez inwestycje w technologie informacyjno-komunikacyjne oraz infrastrukturę transportową (kolejową, morską, lądową i powietrzną); uważa, że lepszej jakości transport i łączność szerokopasmowa zwiększą również możliwości transgranicznej pracy zawodowej, mobilności studentów i dalszego rozwijania współpracy; podkreśla przydatność instrumentów ukierunkowanych terytorialnie, takich jak strategie inteligentnej specjalizacji i współpraca terytorialna, w dostosowywaniu do potrzeb zrównoważonych inwestycji w Arktyce i uważa, że te strategie polityczne UE powinny być dalej rozwijane i powiązane z polityką UE wobec Arktyki; wzywa do ustanowienia, we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym i Europejskim Funduszem Inwestycyjnym, specjalnej platformy inwestycyjnej, która ułatwiłaby ściślejszą współpracę gospodarczą między gospodarkami UE i Arktyki;

41. zwraca uwagę na rolę sektora prywatnego w opracowywaniu zrównoważonych rozwiązań dla Arktyki; wzywa Komisję do wspierania inwestycji europejskich przedsiębiorstw w kluczowych sektorach, takich jak produkcja energii ze źródeł odnawialnych, logistyka i rozwój sieci energetycznej, przy jednoczesnym określeniu możliwości inwestycyjnych w ramach unijnych instrumentów inwestycyjnych i finansowych w celu ułatwienia europejskim przedsiębiorstwom dostępu do rynku arktycznego; podkreśla znaczenie handlu i inwestycji w infrastrukturę cyfrową, innowacje i rozwój gospodarczy w Arktyce, przy ściślejszej współpracy między rządami, środowiskiem akademickim i biznesem; wzywa UE do ograniczenia technicznych barier handlowych i zacieśnienia współpracy z przedstawicielami biznesu, a także zachęca do dalszego wspierania Arktycznej Rady Gospodarczej; nalega, aby przedsiębiorstwa mające siedzibę w UE lub działające w UE ściśle przestrzegały Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka w odniesieniu do całej swojej działalności gospodarczej i relacji z regionem Arktyki oraz zapewniały skuteczne procesy należytej staranności w obszarze praw człowieka i ochrony środowiska; wzywa te podmioty do zapewnienia skutecznych, konstruktywnych i świadomych konsultacji na wszystkich etapach procesu z zainteresowanymi stronami, na które ich działalność wywiera lub może

Czwartek, 7 października 2021 r.

potencjalnie wywierać wpływ, w tym z ludami tubylczymi; podkreśla, że wszelka działalność gospodarcza w Arktyce powinna być zrównoważona i uwzględniać wpływ na środowisko, w szczególności na zmianę klimatu, oraz konsekwencje społeczne; zwraca uwagę, że należy dalej wspierać zrównoważony rozwój regionalny z korzyścią dla mieszkańców Arktyki, działalność niskoemisyjną, wiedzę i gospodarzkę o obiegu zamkniętym;

42. zasadniczo popiera wyrażony w umowie w sprawie połowów w środkowej części Oceanu Arktycznego pogląd, zgodnie z którym eksploatacja zasobów naturalnych powinna mieć miejsce tylko wtedy, gdy istnieje uzasadniona pewność, że nie spowoduje to szkody dla środowiska, oraz podkreśla, jak ważne jest stosowanie podejścia ostrożnościowego do połowów w Arktyce i regionie subarktycznym na wszystkich etapach; podkreśla znaczenie środków zarządzania rybołówstwem opartych na najlepszych dostępnych opiniach naukowych, aby zapewnić długoterminową zrównoważoność; zauważa, że arktyczne państwa nadbrzeżne uzgodniły ramy zarządzania działalnością w Arktyce, w tym zobowiązanie się do rozstrzygnięcia pokrywających się roszczeń dotyczących obszarów morskich; wyraża poparcie dla istniejących regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem i globalnych porozumień dotyczących rybołówstwa, żeglugi i środowiska morskiego; podkreśla, że UE powinna być zaangażowana w zarządzanie zasobami zgodnie z UNCLOS;

43. zauważa, że znaczna część importowanych przez UE ryb pochodzi z Arktyki, i zdaje sobie sprawę, że rywalizacja w dziedzinie rybołówstwa prawdopodobnie się nasili, między innymi z powodu wyczerpywania się stad ryb na niektórych obszarach i migracji stad ryb na inne obszary, co jest częściowo spowodowane zmianą klimatu; z zadowoleniem przyjmuje zatem podpisanie umowy w sprawie połowów w środkowej części Oceanu Arktycznego, która ma na celu osiągnięcie zrównoważonego rozwoju w Arktyce i przewiduje wdrażanie ostrożnościowego podejścia do zarządzania rybołówstwem na pełnym morzu w środkowej części Oceanu Arktycznego, i wzywa do szybkiego wprowadzenia tej umowy w życie; uznaje znaczenie deklaracji z Oslo dla realizacji tej wiążącej umowy w sprawie zapobiegania nieuregulowanym połowom na morzu pełnym w środkowej części Oceanu Arktycznego; z zadowoleniem przyjmuje włączenie do delegacji przedstawicieli organizacji tubylczych; ubolewa jednak, że udział ich oraz organizacji pozarządowych miał charakter wyłącznie obserwacyjny;

Śłużenie społecznościom lokalnym i ochrona praw ludów tubylczych

44. z zadowoleniem przyjmuje dotychczasowe dokonania, ale przypomina, że w większości krajów nordyckich średnie arktyczne są nadal gorsze niż średnie krajowe pod względem ubóstwa, niskiej średniej długości życia oraz bardzo ograniczonego rozwoju ludzkiego i gospodarczego; zdaje sobie sprawę, że transformacja technologiczna i zmiana klimatu mają wpływ na tradycyjny styl życia i sposób życia ludności tubylczej, i w związku z tym ponawia swój apel o aktywne zaangażowanie wszystkich społeczności i mieszkańców Arktyki, a w szczególności ludów tubylczych, posiadających wiedzę lokalną i praktyczną, w procesy decyzyjne dotyczące wyborów związanych z rozwojem; w tym względzie zdecydowanie popiera pełne i skuteczne wdrożenie art. 19 Deklaracji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej, zwłaszcza w odniesieniu do konieczności uzyskania dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody ludów tubylczych przed przyjęciem i wdrożeniem środków ustawodawczych lub administracyjnych bądź inicjowaniem projektów rozwojowych, które mogą wywierać na nie wpływ;

45. przyznaje, że skutki topnienia lodu i łagodniejszych temperatur powodują przemieszczanie się ludów tubylczych, a tym samym zagrażają tubylczemu trybowi życia; uznaje dążenie mieszkańców i władz regionu arktycznego, posiadających suwerenne prawa i obowiązki, do dalszego zrównoważonego rozwoju i jednoczesnej ochrony tradycyjnych źródeł utrzymania ludów tubylczych oraz bardzo wrażliwych ekosystemów arktycznych, z uwzględnieniem ich doświadczeń związanych z wykorzystaniem i rozwojem różnorodnych zasobów regionu w sposób zgodny ze zrównoważonym rozwojem;

46. podkreśla potrzebę zapewnienia ochrony kultury, tradycji i języków ludów tubylczych przez ustanowienie programów budowania zdolności, by zwiększyć świadomość na temat różnorodności, historii i praw ludów tubylczych, nie tylko wśród młodzieży tubylczej, ale także ludności nierdzennej w całym regionie; wzywa delegatury UE w państwach Arktyki, by zaangażowały się w prawdziwy i pluralistyczny dialog z ludami tubylczymi na szczeblu krajowym i regionalnym oraz pełniły funkcję centralnych punktów w kwestiach dotyczących ludów tubylczych; podkreśla, że personel tych delegatur UE powinien dobrze znać prawa ludów tubylczych potwierdzone na mocy Deklaracji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej; z zadowoleniem przyjmuje rosnące uznanie praw ludów tubylczych w polityce zewnętrznej UE; apeluje o większą spójność między wewnętrzną i zewnętrzną polityką UE wobec Arktyki w tym obszarze;

47. ponawia apel o aktywne włączenie wszystkich mieszkańców Arktyki, którzy posiadają lokalną i praktyczną wiedzę, w szczególności ludów tubylczych, w procesy decyzyjne dotyczące wyborów w zakresie rozwoju;

Czwartek, 7 października 2021 r.

48. wyraża ubolewanie z powodu wysiłków rządu Rosji w celu podporządkowania społeczeństwa obywatelskiego, co ma bardzo negatywny wpływ na ludy tubylcze, ponieważ ogranicza autonomię ich reprezentacji i partnerstw na forach międzynarodowych i blokuje dostęp do funduszy zewnętrznych; zauważa, że podobne problemy dotyczą innych organizacji pozarządowych, w tym działaczy ekologicznych;

49. stwierdza, że wszelka działalność w regionie Arktyki, w tym zarządzanie zasobami naturalnymi Arktyki i ich zrównoważone wykorzystanie, powinna być prowadzona z poszanowaniem praw ludów tubylczych i innych lokalnych mieszkańców oraz przynosić im korzyści; w związku z tym opowiada się za silniejszym powiązaniem przedsiębiorstw prowadzących działalność w Arktyce ze społecznościami lokalnymi, aby tworzyć możliwości gospodarcze i badawcze oraz miejsca pracy i promować zrównoważony rozwój zasobów, a także popiera wdrażanie standardów, takich jak protokołów w sprawie inwestycji w Arktyce i inicjatywa Global Compact Narodów Zjednoczonych; przypomina istniejące instrumenty międzynarodowe, którymi ustanowiono jurysdykcje, prawa i obowiązki państw dotyczące zarządzania zasobami naturalnymi i ich zrównoważonego wykorzystania, i nalega, aby instrumenty te były nadal w pełni przestrzegane; podkreśla, jak ważne jest zapewnienie współpracy międzyludzkiej, dostępu do edukacji i możliwości biznesowych oraz wsparcia dla młodzieży w Arktyce;

50. podkreśla, że należy wziąć pod uwagę aspiracje i potrzeby lokalnej ludności oraz stojące przed nią wyzwania, w szczególności w zakresie współpracy międzyludzkiej, łączności, dostępu do internetu, edukacji, opieki zdrowotnej i zatrudnienia, zwłaszcza w przypadku młodzieży i grup zmarginalizowanych; zwraca uwagę, że w zaktualizowanej polityce wobec Arktyki należy uwzględnić w ambitny sposób aspekt płci; wzywa do zwiększenia finansowania takich programów jak „north2north” i innych programów mobilności skierowanych w szczególności do młodych ludzi żyjących w Arktyce, a także do zwiększenia wsparcia i zasobów, aby pomóc ludności Arktyki w dostosowaniu się do głębokich zmian wynikających ze zmiany klimatu;

51. ponawia swój apel do wszystkich pozostałych państw członkowskich o niezwłoczną ratyfikację konwencji MOP nr 169 dotyczącej ludności tubylczej i plemiennej;

Nauka i wiedza

52. wzywa państwa arktyczne do wypełnienia zobowiązań wynikających z Konwencji o różnorodności biologicznej, w szczególności w odniesieniu do ochrony *in situ*; wzywa wszystkie państwa do dopilnowania, by ludy tubylcze i społeczności lokalne Arktyki zostały włączone do obrad i procesów decyzyjnych odpowiednich międzynarodowych forów dyplomacji dotyczącej klimatu i różnorodności biologicznej; popiera zalecenie ludów tubylczych, aby miały bezpośredni dostęp do środków z Zielonego Funduszu Klimatycznego na ich zrównoważone inicjatywy na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej;

53. podkreśla istotny wkład UE i jej państw członkowskich w nauki polarne, które będą konieczne, aby zrozumieć globalne i lokalne skutki zmiany klimatu, a także znaczenie wiedzy jako podstawy podejmowania decyzji politycznych i zrównoważonego rozwoju w Arktyce; ponawia apel 14. Konferencji Parlamentarzystów Regionu Arktycznego o wzmocnienie bazy wiedzy i poprawę współpracy naukowej dzięki nowej inicjatywie Międzynarodowego Roku Polarnej; wspiera międzynarodowe wysiłki na rzecz nauki, wiedzy i innowacji o wymiarze arktycznym, a także współpracę w zakresie badań w Arktyce, między innymi zawarcie i wdrożenie porozumienia w sprawie zacieśnienia międzynarodowej współpracy naukowej w odniesieniu do Arktyki;

54. zauważa, że UE jest głównym podmiotem finansującym badania nad Arktyką za pośrednictwem programów takich jak „Horyzont 2020”; zwraca uwagę, że trzeba zwiększyć unijne finansowanie badań i rozwoju w odniesieniu do Arktyki; apeluje o większą widoczność i lepszą koordynację badań naukowych i innowacji ukierunkowanych na Arktykę, w tym w programie „Horyzont Europa”; wzywa Komisję do przedstawienia kompleksowego przeglądu finansowania UE przeznaczonego na ten region i na związane z Arktyką elementy horyzontalnych programów UE oraz wzywa UE do wdrożenia ambitnego, perspektywicznego i zrównoważonego pod względem środowiskowym planu inwestycyjnego na rzecz Arktyki; uważa, że w takim planie należy zwiększyć finansowanie w kluczowych obszarach, takich jak badania naukowe, oraz przeznaczyć więcej środków na badania naukowe, rozwój i innowacje, infrastrukturę kosmiczną, cyfrową i transportową, technologie kosmiczne, zrównoważoną żeglugę, zrównoważone wydobywanie i przetwarzanie surowców, energię ze źródeł odnawialnych i na inną niskoemisyjną działalność i turystykę w Arktyce; podkreśla potrzebę wzmocnienia synergii między istniejącymi instrumentami finansowymi, co pozwoliłoby uniknąć ewentualnego powielania i zwiększyć interakcje między wewnętrznymi a zewnętrznymi programami UE;

55. zauważa, że Arktyka oferuje ogromny potencjał innowacji i zrównoważonego wykorzystania zasobów poprzez rozwijanie praktyk, które można następnie wdrażać na całym świecie, oraz że jest poligonem doświadczalnym między innymi dla projektów geotermalnych, wiatrowych i wodnych, bezemisyjnej produkcji stali oraz bardziej ekologicznej produkcji baterii; uznaje wkład programów kosmicznych UE, takich jak Copernicus, Galileo, europejski system wspomagania satelitarne, oraz łączności satelitarnej w bezpieczeństwo środowiskowe, morskie i bezpieczeństwo ludzi

Czwartek, 7 października 2021 r.

w Arktyce, ponieważ umożliwiają między innymi monitorowanie zmian pokrywy lodowej, zrównoważone zarządzanie zasobami morskimi, wykrywanie zanieczyszczenia, ostrzeganie o nagłych wypadkach, identyfikację i śledzenie ruchu morskiego oraz usługi poszukiwawczo-ratownicze; popiera ciągle inwestycje w rozwój tych zdolności i doradza ich stosowanie w Arktyce we współpracy z państwami arktycznymi, które są członkami UE lub NATO, i pod ich przywództwem;

Więcej UE w Arktyce, więcej Arktyki w UE

56. z zadowoleniem przyjmuje powołanie w 2017 r. specjalnego wysłannika UE ds. Arktyki; popiera kontynuację jego mandatu i wyraża uznanie dla prac prowadzonych przez obecnego specjalnego wysłannika; wzywa Komisję i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) do poprawy współpracy między służbami i spójności między różnymi programami i inwestycjami w Arktyce, a także apeluje do nich o przeznaczenie odpowiednich zasobów odzwierciedlających ambicję polityki UE wobec Arktyki; apeluje do Komisji o powołanie specjalnej grupy roboczej obejmującej kompleksowo Europę Północną i Arktykę; zauważa, że wewnętrzna koordynacja UE w kwestiach dotyczących Arktyki powinna zostać wzmocniona zarówno na szczeblu grupy roboczej Komisji, jak i między odpowiednimi agencjami UE; zachęca Komisję do powierzenia roli koordynatora polityki wobec Arktyki jednemu ze swoich wiceprzewodniczących, aby uniknąć powielania kompetencji; wzywa Radę do utworzenia grupy roboczej ds. Europy Północnej i Arktyki, a ESDZ do utworzenia podobnej jednostki w ramach jej struktur; jest zdania, że należy wzmocnić rolę Parlamentu w formułowaniu i wdrażaniu polityki UE wobec Arktyki i że Parlament powinien przykładąć większą wagę do Arktyki, w tym poprzez ustanowienie specjalnie wyznaczonej delegacji międzyparlamentarnej, która będzie odpowiedzialna za współpracę w Arktyce; wzywa do szerszej debaty na temat kwestii związanych z Arktyką, zarówno w instytucjach UE, jak i w państwach członkowskich;

57. jest zdania, że proces konsultacji w sprawie nowej polityki UE wobec Arktyki należy wykorzystać do oceny skuteczności obecnych strategii politycznych UE;

58. jest zdania, że UE jako podmiot działający na arenie międzynarodowej powinna aktywnie zaangażować się w dialog polityczny, zareagować na rosnące znaczenie strategiczne Arktyki i nadal odgrywać swoją rolę jako akceptowany i wiarygodny podmiot w Arktyce, z poszanowaniem wyjątkowego zestawu istniejących forów konsultacyjnych na temat Arktyki i skutecznych mechanizmów ram zarządzania; uważa, że UE może służyć jako uczciwy pośrednik w promowaniu stabilności i dobrobytu w regionie; wzywa UE do kontynuowania dialogu i środków budowy zaufania w istniejących ramach wielostronnych oraz do uwzględnienia Arktyki jako priorytetu w globalnej strategii UE; wzywa ponadto do opracowania polityki łączności dostosowanej do Arktyki (cyfryzacja, nawigacja, logistyka, transport); jest głęboko przekonany, że Europejski Zielony Ład stanowi bardzo potrzebną długoterminową odpowiedź na rosnące wyzwania związane ze zmianą klimatu poprzez rozszerzony program inwestycyjny na rzecz zrównoważonego wzrostu, a zwłaszcza lokalnych inicjatyw innowacyjnych, i znacznie przyczyni się do rozwiązania problemu strategicznej zależności energetycznej UE; mając to na uwadze, wzywa do włączenia wymiaru polityki UE wobec Arktyki do Europejskiego Zielonego Ładu i Programu strategicznego UE na lata 2019–2024, globalnej strategii UE, strategii UE na rzecz konektywności i unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności;

59. podkreśla potrzebę utrzymywania przez UE i jej państwa członkowskie konstruktywnych stosunków z wszystkimi pozaeuropejskimi państwami arktycznymi i zwraca uwagę, że UE powinna stosować i promować podejście oparte na prawach, angażując się w kontakty z ludami tubylczymi Arktyki; podkreśla znaczenie, jakie dla państw arktycznych UE ma możliwość szerszego udostępniania informacji o aktualnych wyzwaniach w regionie, ulepszenia ich zdolności do prowadzenia wojny hybrydowej, dalszych inwestycji w obronność, zwiększania spójności w odniesieniu do bieżących działań w Arktyce oraz wspólnego rozwijania obszarów morskich i powietrznych; zachęca UE i jej państwa członkowskie do ściślejszej współpracy w kwestiach związanych z Arktyką na forach regionalnych i międzynarodowych oraz wzywa UE do większego zaangażowania szczebla lokalnego i regionalnego w opracowywanie strategii politycznych mających wpływ na ten region;

60. jest zdania, że najlepszą odpowiedzią na rosnącą współpracę chińsko-rosyjską w Arktyce jest ściślejsza koordynacja na szczeblu UE, a także konsultacje z krajami EOG, Stanami Zjednoczonymi, Kanadą, jak również Zjednoczonym Królestwem, Japonią, Republiką Korei, Indiami i innymi partnerami zaangażowanymi w zapewnienie pokojowej współpracy i wolności żeglugi w Arktyce oraz maksymalne wykorzystanie możliwych synergii;

61. odnotowuje amerykańską inicjatywę na rzecz bezpieczeństwa Arktyki (Arctic Security Initiative, ASI) oraz kanadyjskie ramy polityki wobec Arktyki i Północy i zachęca UE do nawiązywania partnerstwa z sojusznikami o podobnych poglądach, w stosownych przypadkach, w celu zapewnienia właściwej koordynacji w regionie; w związku z tym apeluje o intensywny dialog UE-Arktyka wspierający wdrażanie polityki UE wobec Arktyki;

62. jest zdania, że kwestie bezpieczeństwa w Arktyce powinny stanowić również element konsultacji i współpracy z NATO, które może wykorzystywać ramy Rady NATO-Rosja do wyjaśniania nieporozumień, łagodzenia napięć i zapobiegania kryzysom; uznaje, że należy prowadzić działania w zakresie nadzoru i rozpoznania w regionie oraz

Czwartek, 7 października 2021 r.

ustanowić mechanizmy usprawniające wymianę informacji; uważa, że wcześniejsze powiadomianie o ćwiczeniach wojskowych w regionie Arktyki mogłoby zwiększyć przejrzystość działań militarnych w regionie;

63. zauważa, że Daleka Północ należy do obszaru odpowiedzialności Naczelnego Dowódcy Połączonych Sił Zbrojnych NATO w Europie i że współpraca z NATO jest konieczna, aby wypracować nadrzędną koncepcję bezpieczeństwa dla Arktyki; mając to na uwadze, z zadowoleniem przyjmuje wnioski grupy analitycznej, której Sekretarz Generalny NATO zlecił podjęcie perspektywicznej refleksji w celu oceny sposobów wzmocnienia politycznego wymiaru sojuszu NATO i która uznała, że NATO powinno zwiększyć swoją świadomość sytuacyjną na Dalekiej Północy i w Arktyce oraz opracować strategię uwzględniającą szersze plany odstraszenia i obrony, w tym postanowienia dotyczące reagowania na agresywne posunięcia podmiotów państwowych;

64. odnotowuje, że podczas ćwiczeń „Trident Juncture” w 2018 r., które pokazały, że NATO jest aktywne operacyjnie w Arktyce, zwłaszcza na Dalekiej Północy (Morze Norweskie i Morze Barentsa), zapewniono najwyższy poziom przejrzystości; wzywa wszystkie strony, które prowadzą działalność wojskową w Arktyce, by stosowały takie praktyki zgodnie z zobowiązaniami międzynarodowymi, w tym z dokumentem wiedeńskim OBWE, co pozwoli zmniejszyć ryzyko, wyjaśnić możliwe nieporozumienia i budować przejrzystość intencji;

65. popiera wysiłki na rzecz wzmocnienia odporności na potencjalną presję ze strony Chin lub innych podmiotów, które nie traktują priorytetowo przyjaznych dla środowiska i zrównoważonych metod wydobycia minerałów z poszanowaniem norm międzynarodowych i konwencji Narodów Zjednoczonych; wzywa grupę zadaniową East StratCom ESDZ do monitorowania kampanii mających na celu wpływanie na procesy podejmowania decyzji dotyczących wydobycia minerałów w regionie;

66. podkreśla, że UE i USA powinny wspólnie promować bezpieczeństwo i stabilność w Arktyce, jednocześnie inwestując w stałą obecność naukową w tym regionie oraz rozwijając ją;

67. wzywa do włączenia Arktyki do dyskusji na temat Strategicznego kompasu UE i podkreśla, że rozwój Arktyki powinien również być regularnie omawiany na forum Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa oraz podczas posiedzeń Rady; wzywa do bardziej regularnej wymiany poglądów na temat Arktyki jako ważnego obszaru konsultacji między UE a NATO;

68. wzywa do zwiększenia widoczności UE w Arktyce oraz do nawiązania przez UE pogłębionego dialogu politycznego na temat dwustronnej współpracy z Wyspami Owczymi i Grenlandią oraz do rozważenia, wraz z władzami duńskimi, możliwości utworzenia biur UE w Grenlandii i na Wyspach Owczych;

69. wzywa do odzwierciedlenia celów nowej strategii na rzecz Arktyki w programach UE dysponujących specjalnym finansowaniem, w projektach i odpowiednich przepisach UE, a także w pracach właściwych agencji UE;

70. jest zdania, że należy zaktualizować strategię morską UE, aby odzwierciedlić nowe możliwości i wyzwania; uważa, że podobne oceny i przeglądy należy przeprowadzić w odniesieniu do innych strategii politycznych UE, w tym polityki kosmicznej UE, aby ocenić możliwość rozszerzenia istniejących programów satelitarnych w celu zaspokojenia konkretnych potrzeb regionu Arktyki, w tym poprzez wykorzystanie programu Copernicus do śledzenia zanieczyszczeń;

o

o o

71. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.
